

עין משפט
גר מצוה

ימ:

ידיעות הטומאה פרק שני שבועות

מסורת הש"ס

עשו ספק ידיעה בדיעה. לא דמי לנגע כעדשה דריש פירקא (דף יד:) ולא ידע אי כוית מטמא אי כעדשה מטמא דהתם הוא מסופק אי שייכא כלל טומאה צמה שנגע אבל הכא פשיטא ליה דליכא טומאה הלכך הוי ליה ידיעה טפי: **באן** שנה רבי ידיעות ספק מחלקות לחטאות.

מינה לר"ל מיקשה דר"ש זן יהודה ארזי שמעון זן יהודה דהכא לא פליג ארזי אלא לענין אשם תלוי

אבל צהא דמחלקות לחטאות מודה ולעיל פטר גזי מקדש דלא חשיב ליה ידיעה ואם יש לחלק ולומר דגזי

מקדש צעינן ידיעה מעלייתא טפי משום דצעינן ידיעה בתמלה ודאית דומיא דידיעה בתרייתא א"כ היכי

פריך מר"ל אר"ל וידוחק י"ל דהכי פריך אמאי מוקי לה כרזי ישמעאל

לוקמה כרזי ולימא דסבירא ליה דאין חילוק זין ידיעה המחלקת למטאת

וצין ידיעה דמקדש ופליג ארזי שמעון זן יהודה: **נזקמה** ברבי.

מינה דצלא היא ידיעה ספק מחלקת תקשה ליה נוקמה כרזי דלמרי

ידיעה צית רבו שמה ידיעה ועוד דמיטעס ספק ידיעה לא מני לאוקמה

כרזי דהא איהו לא צעי ידיעה כלל וי"ל שזה לא היה חידוש אי הוה מוקי

לה כרזי דלא צעי אלא ידיעה צית רבו אלא הכי פריך דאפילו כמאן

דצעי ידיעה גמורה מני לאוקמה וכרזי דלמר ידיעות ספק מחלקות:

הדרן עלך ידיעות הטומאה

שבועות שתיים. ורמינהו שבועה שאובל דך. משנה היא

צפרק צ' דנדרים (דף טו.) אף ע"ג דהתם קמני ו' השבועה שאוכל לך

והכל קמני שבועה דרך הגמרא לקצר המשנה שהביא ואין חילוק זין

שבועה להשבועה דאחאי ממני דהתם נמי פריך ממנני דהכא צגמי

ומשני כי הכא *ול"ג צסמוך צרייתא צמסרין זן לאכול דאין לומר שהביא

צרייתא משום דלא קמני השבועה דלא ה"ל למיפוך מצרייתא כיון דמני

למיפוך ממנני אלא גר' התם צמסרין: **לא שבועה לא אובל**

אך אסור. דמשמע הא מה שאוכל לך יהא צאסור שבועה ואע"ג דצפ"צ

דנדרים (סס) מוקי רישא דהך משנה כר"מ ור"מ לית ליה מכלל לאו אתה

שומע הן גזי נדרים כדאמרינן ספ"ק נדרים כמו שאפרש צס"פ שבועת

העדות (דף לו: ד"ה ה"ג) צע"ה: שאי

היכן מצינו במדבר ומביא קרבן שזה מדבר ומביא קרבן: גמ' למימרא

דשאוכל דאכילנא משמע ורמינהו ^(ה)שבועה לא אוכל לך שבועה

שאוכל לך לא שבועה שלא אוכל לך אסור אמר אביי ויעולם

דאכילנא משמע לא קשיא כאן במסרבין בו לאכול כאן בשאין

בצביל ציטול דיצורו וכיון דמשום ציטול דיצורו שהאומר לא אוכל להרע אוכל

לך שבועה עליו שלא אוכל משלך: שבועה שאוכל לך. צאסור שבועה יהא עלי מה שאוכל משלך דהכי משמע מה שאוכל לך יהא

צאסור שבועה: לא שבועה לא אוכל לך. לא יהא עלי צאסור שבועה מה שלא אוכל משלך הא מה שאוכל לך יהא צאסור שבועה: מסרבין

ואפילו בקמייתא ממה נפשך טמא הוא אמר רבא *הכא במאי עסקינן כגון שהלך

בראשון ובשעה שהלך בשני שבה שהלך בראשון דהויא ליה מקצת ידיעה ובהא קא

מיפלגי תנא קמא סבר צאמרינן מקצת ידיעה ככל ידיעה ורבי שמעון סבר לא

אמרינן מקצת ידיעה ככל ידיעה הלך בראשון ונכנס הזה ושנה וטבל חזר והלך

בשני ונכנס חייב ורבי שמעון פוטר ואמאי חייב ספק ידיעה הוא אמר רבי יוחנן צאן

עשו ספק ידיעה כידועה וריש לקיש אמר הא מני רבי ישמעאל היא דאמר לא בעינן

ידיעה בתחלה ורמי דרבי יוחנן אדרבי יוחנן ורמי דריש לקיש אדריש לקיש

דתניא ^(ה)אבל ספק חלב ונודע ספק חלב ונודע רבי אומר כשם שמביא חטאת על

כל אחד ואחד כך ימביא אשם תלוי על כל אחד ואחד ר"ש בן יהודה ורבי אלעזר

ברבי שמעון אמרו משום רבי שמעון אינו מביא אלא אשם תלוי אחד שנאמר ועל

שגגתו אשר שגג התורה ריבתה שגגות הרבה ואשם תלוי אחד ואמר ריש לקיש

כאן שנה רבי ידיעות ספיקות מחלקות לחטאות ורבי יוחנן אמר כשם שידיעות

ודאי בעלמא מחלקות לחטאות כך ידיעות ספק מחלקות לאשמות בשלמא דרבי

יוחנן אדרבי יוחנן לא קשיא כאן עשו ולא בכל התורה כולה עשו הכא הוא דלא

כתיבא ידיעה בהדיא מונעלם הוא דקא אתי ולא בכל התורה כולה עשו דכתיב

צאו הודע אליו ידיעה מעלייתא בעינן אלא לריש לקיש אדמוקים ליה כר' ישמעאל

נוקמה כרבי הא קא משמע לן דרבי ישמעאל לא בעי ידיעה בתחלה פשיטא

דלא בעי מולא מייחרי ליה קראי צונעלם דמייחייב על העלם מקדש מהו דתימא כי

לית ליה מקראי אבל מגמרא אית ליה קמ"ל:

הדרן עלך ידיעות הטומאה

שבועות שתיים שהן ארבע ^(ה)שבועה שאובל *ושלא אוכל

ושלא אכלתי שבועה שלא אוכל ואכל כל שהוא חייב דברי רבי עקיבא אמרו לו

לר"ע ^(ה)היכן מצינו באוכל כל שהוא שהוא חייב שזה חייב אמר להם ר' עקיבא וכי

היכן מצינו במדבר ומביא קרבן: **גמ' למימרא דשאוכל דאכילנא משמע**

ורמינהו ^(ה)שבועה לא אוכל לך שבועה שאוכל לך לא שבועה שלא אוכל לך אסור אמר אביי ויעולם

דאכילנא משמע לא קשיא כאן במסרבין בו לאכול כאן בשאין

בצביל ציטול דיצורו וכיון דמשום ציטול דיצורו שהאומר לא אוכל להרע אוכל

לך שבועה עליו שלא אוכל משלך: שבועה שאוכל לך. צאסור שבועה יהא עלי מה שאוכל משלך דהכי משמע מה שאוכל לך יהא

צאסור שבועה: לא שבועה לא אוכל לך. לא יהא עלי צאסור שבועה מה שלא אוכל משלך הא מה שאוכל לך יהא צאסור שבועה: מסרבין

ואפילו בקמייתא. צתמיה. ממה נפשך טמא הוא קודם שנכנס היה טמא ודאי וידיעת ודאי הוה ליה בתמלה: **שנה שהלך צראשון.** ואין כאן אלא מקצת ידיעה: **סנא קמא סבר ר'.** תנא קמא אליבא דרזי שמעון שפוטר צהוה ושנה ואינו פוטר צראשונה סבר כיון

דטומאת ודאי הוא אף על גב דאיהו לא ידע לה לכולהו דמיהו ליה ידיעת ודאי אלא ידיעת ספק עדיפא היא

מהנך ידיעות ספק דהוה ושנה דהתם ידע ליה לכולה מילתא ואפי' הכי ספק הוא אבל הכא אי הוה ידע לה לכולה

מילתא הוה ליה ידיעה ודאית הילכך לאו ידיעת ספק היא אלא מקצת ידיעה ודאית ומקצת ידיעה ככל

ידיעה. ורזי שמעון זן יהודה אליבא דר"ש סבר לא אמרינן מקצת ידיעה ודאית ככל ידיעה: **ואמאי ספק**

ידיעה פיא. לתנא קמא פריך: **אבל ידע חלב.** חמיכה ספק חלב וספק

ספק חלב והכי הוא צאשם תלוי וחזר ואכל ספק חלב ונודע לו שספק חלב

אכל: **כשם שמביא חטאת ר'.** לקמייה פליגי ר' יוחנן ור"ש זן לקיש צפיריטא

דהא מילתא דרזי: **על שגגתו אשר שגג.** צפרשת אשם תלוי כתיב: **כאן שנה רבי ידיעות ספק מחלקות**

לחטאות. והכי קאמר רזי כשיודע לו לאחר זמן שחלב היה יציא חטאת על

כל אחד ואחד שדיעת ספק שהיתה לו צינתים מחלקתם דלא ניהו שני

זימי חלב צהעלם אחד כך כל זמן שלא נודע לו שהן ודאי חלב אלא

ספק חלב מציא אשם תלוי על כל אחת ואחת אלמא מדקמני שמביא חטאת על כל אחת אסתא כירא ליה

ידיעות ספק מחלקות לחטאות: **ור' יוחנן אמר.** לא אמר רזי כך אלא

כך פירשה כשם שלענין חטאות שצאין על ידיעת ודאי ידיעת ודאי שצינתים מחלקות לחטאות כך לענין

אשם תלוי הצא על ידיעת ספק ספק ידיעות שצינתים מחלקות לחטאות: **מאי אדמוקים לה כרזי ישמעאל ר'.** מאי

דוחקיה למימר דלא צעי האי תנא ידיעה בתמלה דלמא לעולם צעי

וסבירא ליה כרזי דלמר ספק ידיעה כידועה: **הא קא משמע לן.** ריש

לקיש: **מולא מייסר ליה קרא.** דדריש צמתניתי ונעלם טומאה והעלם מקדש: **מגמרא.** הלכה למשה מסיני:

הדרן עלך ידיעות הטומאה

שבועות. שאוכל ושלא אוכל. הן שמים המפורשות דכתיב (ויקרא ה) להרע או להיטיב

דמשמע להצא ולא אוכל להרע אוכל להיטיב: **שאכלתי ושלא אכלתי.** הן שמים הנוספות ממדרש חכמים כדיליף

לה ר"ע לקמן צפירקין (דף כה.) מריצוי הכתוב: **מדבר ומביא קרבן.** אכל חלב:

הדרן עלך ידיעות הטומאה

פ"ב שבועות שתיים שהן ארבע שבועה שאוכל

ושלא אוכל כר. ואקשינן למימרא דשאוכל דאכילנא

משמע מדקמני סיפא שבועה שלא אוכל ואכל כל שהוא. ורמינהו שבועה שאוכל לך אסור לו לכול ולמכל דלא

בכולהו ברייתא דלא כתיבא ידיעה בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה ודאית בטומאה

ידיעה. א"ר יוחנן כאן בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה כידועה דלא כתיבא

בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה ודאית בטומאה

ידיעה. א"ר יוחנן כאן בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה כידועה דלא כתיבא

בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה ודאית בטומאה

ידיעה. א"ר יוחנן כאן בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה כידועה דלא כתיבא

בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה ודאית בטומאה

ידיעה. א"ר יוחנן כאן בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה כידועה דלא כתיבא

בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה ודאית בטומאה

ידיעה. א"ר יוחנן כאן בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה כידועה דלא כתיבא

בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה ודאית בטומאה

ידיעה. א"ר יוחנן כאן בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה כידועה דלא כתיבא

בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה ודאית בטומאה

ידיעה. א"ר יוחנן כאן בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה כידועה דלא כתיבא

בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה ודאית בטומאה

ידיעה. א"ר יוחנן כאן בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה כידועה דלא כתיבא

בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה ודאית בטומאה

כריתות יח: ע"ה. ג. לעיל

ג. מדריש טו. א. ועי' מוס' לקמן כא: ד"ה יקנן. ד) נמדבר שהוא מביא קרבן

שזה מביא קרבן כ"ל. רש"י. ט) מדריש טו. א. ועיל ה. ו) ז"ל הא שצטעה.

תורה אור השלם

1. והביא איל תמים מן הצבא בערבך לאשם אל הכהן וכפר עליו הכהן על שגגתו אשר אשר יהוא לא ידע ונסלח לו: ויקרא יח

2. או הודע אילי חטאתו אשר קטא והביא קרבנו שצטעה עזים תמימה נקבה על חטאתו אשר קטא: ויקרא ד כח

3. או כי יצא בטמאת אדם לבל טמאתו אשר יטמא בה ונעלם מפניו יהוא ידע ואשם: ויקרא ה ג

גליון הש"ס

מתני' ושלא אוכל. עין לקמן דף כה ע"ה מוס' ד"ה איני: תוס' ד"ה שבעות וכו' ול"ג בסמוך ברייתא. עין כשטיה

מקובלת צ"ק דף עה ע"ה ד"ה כתיבא ש"כ לקיים הגירסא צרייתא:

רבינו חננאל (המשך)

ספק ידיעה כידועה. דהא בהדיא כתיב או הודע אליו עד דמתיידיע ליה ודאי. והיינו דאמר ר' יוחנן בהא דה"ר אבל

ספק חלב ונודע לו. ספק חלב ונודע לו. כשם שמביא חטאת בכל אחד ואחד כך מביא אשם תלוי על כל אחת ואחת כר.

כאן שנה רבי כשם שהיה דאי מחלקת לחטאות. וחייב על כל ידיעה חטאת. כך ידיעה בספקות מחלקת לאשמות: וריש לקיש אמר מתני' דשני שבילין ר' ישמעאל היא דלא בעי ידיעה בתחלה: ואקשינן אדמוקים לה כר' ישמעאל נוקמה כרבי דהא הוא דאמר כאן שנה רבי ידיעות ספיקות מחלקות לחטאות. ודחי' ריש לקיש אתא לאשמעינן דר' ישמעאל לא בעי ידיעה בתחלה. ואמרינן הא פשיטא היא דהא מפיך להו תרי קראי ונעלם ונעלם לחייב על העלם הטומאה ועל העלם מקדש ולא מייחרי ליה קרא לרביי ידיעה בתחלה כי היכי דמריבי ליה ר' עקיבא כדגוסי ברישא דהא מסכתא. ודחי מהו דתימא מקראי לית ליה מגמרא אית ליה קמ"ל דלית ליה. וזו השמועה כולה בכריתות בפיך ספק

אכל חלב:

הדרן עלך ידיעות הטומאה

פ"ב שבועות שתיים שהן ארבע שבועה שאוכל

ושלא אוכל כר. ואקשינן למימרא דשאוכל דאכילנא

משמע מדקמני סיפא שבועה שלא אוכל ואכל כל שהוא. ורמינהו שבועה שאוכל לך אסור לו לכול ולמכל דלא

בכולהו ברייתא דלא כתיבא ידיעה בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה ודאית בטומאה

ידיעה. א"ר יוחנן כאן בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה כידועה דלא כתיבא

בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה ודאית בטומאה

ידיעה. א"ר יוחנן כאן בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה כידועה דלא כתיבא

בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה ודאית בטומאה

ידיעה. א"ר יוחנן כאן בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה כידועה דלא כתיבא

בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה ודאית בטומאה

ידיעה. א"ר יוחנן כאן בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה כידועה דלא כתיבא

בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה ודאית בטומאה

ידיעה. א"ר יוחנן כאן בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה כידועה דלא כתיבא

בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה ודאית בטומאה

ידיעה. א"ר יוחנן כאן בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה כידועה דלא כתיבא

בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה ודאית בטומאה

ידיעה. א"ר יוחנן כאן בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה כידועה דלא כתיבא

בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה ודאית בטומאה

ידיעה. א"ר יוחנן כאן בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה כידועה דלא כתיבא

בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה ודאית בטומאה

ידיעה. א"ר יוחנן כאן בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה כידועה דלא כתיבא

בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה ודאית בטומאה

ידיעה. א"ר יוחנן כאן בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה כידועה דלא כתיבא

בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה ודאית בטומאה

ידיעה. א"ר יוחנן כאן בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה כידועה דלא כתיבא

בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה ודאית בטומאה

ידיעה. א"ר יוחנן כאן בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה כידועה דלא כתיבא

בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה ודאית בטומאה

ידיעה. א"ר יוחנן כאן בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה כידועה דלא כתיבא

בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה ודאית בטומאה

בדיעה כידועה דלא כתיבא בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה ודאית בטומאה ידיעה. א"ר יוחנן כאן בדיעה הטומאה עשו ספק ידיעה כידועה דלא כתיבא